

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter volja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za štjake volja znižana osna in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od detristopne pečet-vrate 6 kr., če se oznanilo onkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje uradni. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frano Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročila, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterbug 10. aprila. Ruska vlada je poslala 7. aprila promemorijo na velevlasti, katera za vrstjo točko za točko z največjo zmernostjo na ugovore Salisburyjeve odgovarja. Tej promemoriji je priložena kratka okrožnica, katera londonško vlado vabi, naj svoje predloge formulira.

London 10. aprila. V spodnji zbornici je Northcote odbijal trditev, da angleška vlada v vojsko rine; dejal je, da vlada nema ni najmanjše želje, Rusijo ponižati. Potem je bil Lawsonov popravek k adresi s 319 glasi proti 64 zavržen, mnogo liberalcev nij glasovalo. Ker je še Campbell svoj amandement nazaj vzela, bila je adresa jednoglasno sprejeta.

Avstrijska orientalna politika.

Večkrat sem imel že priliko čitati ali slišati besede, da služi diplomatom jezik le v to, da skrivajo z njim svoje misli. Ne vem, koliko je resnice v teh besedah; v obče ali glede avstrijske orientalne politike je je dosti. S početka hercegovinskega vstanka do danes nam vedno prihajajo vesti, da je Avstrija ta teden na strani Angleške s Turško, drugi teden na strani Ruske proti Turškej. Mi navadni pozemelski ljudje pač ne moremo razumeti iz tacih visoko diplomatičnih poročil misliti avstrijske politike; uganemo pa lahko, da ona Slovanstvu nij posebno prijazna. Kjerkoli se je čitalo ali se še čita o avstrijske politiki, je povsod fraza od „avstrijskih interesov“ na prvem mestu. Avstrija ima svoje interese na jugu in še velike, ali briga se v dejanji tako

malo zanje, kakor da bi nameravala z njimi samó Rusijo ovirati v osvobodjenji tlačenih Slovanov izpod turškega jarma.

Naj prvo so nemško-magjarski organi pravili, da zahtevajo avstrijski interesi, da se vojske ne udeležijo ni Rumunska ni Srbska in ni Črna gora in da bi se samostojnost teh kneževin tudi ne strinjala z našimi interesi. Ali to gotovo nij bilo resno mnenje naše diplomacije, ker drugače bi Ruska, katera je morala močno želeli našo nevtralnost, gotovo ne bila delovala v zvezi z omenjenimi kneževinami. Iz tega tedaj kar se je godilo za časa vojske, še bolj pa iz tega, kar se je zgodilo pri Sv. Štefanskem miru, smemo sklepati, da se je za avstrijske interese razglasilo in Ruskej naznanilo, da bi si Ruska v evropskej Turškej ničesar ne prisvojila, da bi Rumunska, Srbska in Črna gora ne postale velike države in konečno, da bi Srbska ne dobila ničesar v Bosni, in Črnogore si ne pridobila Hrecegovine. Zato se Srbi nijso spustili v Bosno, akopram bi jo bili lahko tolikrat zaseli in zato so morali Črnogorci opustiti zmagonosni pohod v Hrecegovino, akopram bi se jim bila ta v enem mesecu polno udala. To so bili „avstrijski interesi“ in Ruska jim je vestno zadovoljila.

A Ruska se je imela prepričati, da le-ta definicija „avstrijskih interesov“ nij trajalna in nespremenljiva. Pred vojsko je hotela imeti Ruska določno obljubo in trdno zvezo z Avstrijo in želela je od nje paralelnega delovanja in pred vsem zasedenja Bosne in Hrecegovine. Avstrijski politiki, ne imajoč določnega programa za konečno razrešenje, nehoteč se ni za Turško zavzeli ni proti Ruskej neprijateljski pastopati, so si začasno opomogli z naznanenjem „avstrijskih interesov“, ne da bi Ruskej ali Turškej

povedali, kaj prav za prav mislijo z omenjenimi deželami in interesi storiti denes ali jutri; čakali so le praktičnega razrešenja balkanskega vprašanja. Tedaj je bilo to kakor pravi „Pokrok“ — samo odlašanje iz zavlekovanja in se je le čakalo, kako vse to izpade. A Ruska imajoč definicijo avstrijskih interesov za končano in nespremenljivo, je sklenila po njej mir s Turško.

Ali takoj po sklenitvi miru se je pokazalo, da imajo „avstrijski interesi“ veliko večji obseg nego je Ruska mislila. Prišel je Ignatijev na Dunaj, da bi se podučil in izrazil svoje mnenje o njih. Ne hočemo govoriti v tem, kar je pisala „N. Fr. Presse“ pri tej priliki; zado- stuje, da navedemo le nekatere citate iz pol-uradnih organov. „Pester L'oyd“ je uže samo vsled tega čisto raz sebe, da si je Ignatijev v obče upal priti na Dunaj in tam hotel nekaj ponuditi. „Ruska — vpije organ Kolomana Tisze — nam nema ničesar ponujati in mi nemamo ničesar vzeti iz njene roke. Interese, katere imamo mi na vzhodu gojiti, bomo mi v okviru evropskih potreb z lastno silo branili ne da bi Ruske za to potrebovali in če bo treba tudi proti Ruskej. Naj se ona za nas ne briga, mi njene ponudbe ne potrebujemo in da nas ne bo ovirala v tem, bomo skusili uže sami poskrbeti.“ Dunajska „Presse“ ima trpke besede proti ruskem „nespodobnemu obnašanju“. Ruska je baje zakrivila vsa neporazumenja mej velevlastmi in če pride do vojske, bo vsa krivda na ruskej ošabnosti. Konečno pove „Fremdenblatt“, kaj mora Avstro-Ogerska terjati od Ruske in kaj je tudi grof Andrassy prav odločno zahteval od generala Ignatijeva. Avstrija mora skrbeti, da bi bile vse dežele balkanskega polostrova tako organizovane,

Listek.

O Rusinih.

(Spisal J. Naumovič.)

(Konec.)

Navadna njih obleka je volnat „serdak“ ali kratek bravov kožuh, črna kosmata kapa, ali pa širok klobuk, na nogah hodaki. Ženske imajo volnata krila, na glavah bele robce. One dobro jezdiyo zraven svojih mož, kade tobak in tu pa tam predejo na konji volno.

Bojke zaničujejo drugi Galičanje. Posebno se uže od nekdanj zavidajo Bojki in Huculi; uzrok se ne da uganiti. Najbolj sramotno imajo Huculi, če se komu reče: „Ti Bojko pečeni!“

Dalje na izhod in jug v razkošnih gorah žive Huculi, ruski Črnogorci, krasota in poezija Galicije. Od todi se razširja na vse strani veliko bogastvo, pesen v naravnej starej lepoti pod imenom „kolomijek“, od todi

je melodija in ples „kolomijka“, katerega ne more gališki Rusin niti slišati niti videti ravnodušno, da bi ga ne potezal na-se z očarabno silo.

V kolomijjskih in bukovinskih gorah, pravijo, da so se nekdanj skrivale čete razbojnikov, izmej katerih je bil junašk Doboš, katerega še zdaj slave v pesnih kot prijatelja kmetov in kot grozo Lehov, Armenov in židov.

Nedavno so bili Huculi še zelo premožen narod; a sedaj, ko so jih določbe mogotcev potisnile s širokih in razkošnih pasič, kazoč na servitutno pravo, so obožali do konca, in v obupnosti iščejo polajšanja v „vodki“ ali žganji. Judje jim s prodajo tega strupa dan za dnevom hitreje kopljejo materialni in moralni grob.*) Ta kraj, ki je do 1848. leta tako slovel po bogastvu in blagostanji, kojega so Rusini sami zvali „Palestina“, kjer teče

*) Žal, da se ta pošast prikazuje tudi pri Slovincih, vsled rastočega csiromačenja milega naroda!

med in mleko, je sedaj res uže judovska Palestina, a narod izgnan iz svojega prvotnega doma, gre v tropah za kruhom v Moldavo in Besarabijo in po vsem belem svetu. Kakor se ošabno vzdiguje nad dolinami Pruta in Čeremoša slavna Črna gora s svojimi tovaršicami Stoho, Popadnjo in drugimi, tako je ponosno stal nekdanj v svojej orlovej krasoti in moči rusinski Hucul nad drugimi prebivalci Galicije. Svoboden v svojih gorah on nij poznal gospodstva, ne pluga, ne srpa, ampak samo koso. Čreda volov, konj in ovac mu je dajala dovolj sredstev za brezskrbno življenje. Rodil se je srečen, rastel je kakor ptica na čistem zraku, zdrav in vesel pri svojih čredah; razen borbe z divjo zverino nij imel družega dela, kakor skladati in prepevati pesni svoje, ki so bila polovica njegovega življenja. Sedaj je pa pusto in žalostno v Huculskih gorah. Pred hišami Huculov so obešene židovske blazine, Huculi pasejo črede, toda ne svojih, ampak pohlepnega žida. Le redko se še vidi premo-

kakor zahtevajo interesi habsburške monarhije. Srbska, Bosna, Hercegovina, Černagora in Albanija imajo biti popolno nepristopne ruskemu vplivu in sicer s tem, da stopijo v gospodarskem in vojnem oziru v razmero vzajemne nagodbe k Avstriji. Kolikor se tiče teh dežel, nema Ruska ni najmanj skrabeti, kako se nagodbine določbe izpolnijo, vse ima prepustiti naredbi avstrijske diplomacije s Porto. To so baje avstrijske neutralnosti pogoji in ta organ pristavlja k njim: „Naj se na Nevi nikar ne varajo, v teh pogojih se ne da zljajšati ni črke. Oni so minimum tega, česar je treba, da bi se ohranili avstro-ogrski interesi“. Dostavimo še da se „Bohemiji“ piše z Dunaja, da bode Avstro Ogerska terjala, da se Bolgarska naj razdeli na dve strani, da bi bila zapadna stran pod dunajskim protektoratom in da bi Srbska in Črnagora ne bili tako povečani; dostavimo še, kako zmagoslavno oznanjujejo drugi listi dunajski, da sv. štefanski mir za Avstrijo ne eksistira in da ga je baje grof Andrassy odločno proglasil za neveljavnega. Premislimo še tudi to, da je na zboru v Peštu prijatelj ministra Tisze, gospod Csernatony zaklical: „Če se ne poprimemo vojske v tesnej zvezi (hand in hand) z Angleško, potem smo na sklonu države...“ Tak je tedaj obraz judovsko-magjarske mrzlične politike.

Stoprav sedaj je spoznala Ruska, in če so resnična poročila poluradnih novin, je sedaj spoznala Ruska in ž njo celi svet, da so — kakor pravijo „Národní Listy“ — vsi ti razvpiti „avstrijski interesi“ nekje v zraku, in da so njih mesto zavzeli interesi dveh strank, katerih ves politični program obstoji v sovrastvu do Slovanstva in za katerih gospodovalnost so vse te premembe na jugu čisti po nevsječnosti. Zategadelj ima Ruska raztrgati mirovno sv. štefansko pogodbo in privedi vse slovanske narode balkanskega polostrova zopet pod muhamedanski jarem. To terja baje „avstrijska“ kupčija, to terjajo baje politični „avstrijski interesi!“

Resnično, težko se da odločiti, čemu naj bi se mi bolj čudili, ali smelosti take politike, ki bi hotela žeti tam, kjer nij sejala, ali pa nje slepoti, ki bi videla samo sedanjost in bi nič ne marala, kakšne posledice bi imele take terjatve v prihodnosti. Taka politika bi ne bila samo smela, zato ker bi bila krivična in zategadelj morala vzbuditi proteste vseh avstrijskih slovanskih narodov in dalje tudi zato, ker bi privela državo, življenje in imetek to-

žen Hucul v svojej prekrasnej narodnej opravi. — Može huculski se odlikujejo sešobno po lepoti lica. Lase in oči imajo navadno črne, obraz z rezkimi črtami, nos orlov. Rasti je Hucul visoke, hoje korenjaške, dviganja svobodnega in smelega. Primerno svojemu gorskemu življenju nosi Hucul kratek, volnat „serdak“, črne barve, rudeče ali plave široke hlače, zelo širok pas, za pasom pa par pištol in nož. Hodaki na nogah so navadna obutev pri vseh Vrhovincih. K noši Huculov bi se smela prištevati tudi okusno izdelana sekirica, katera jim služi namesto palice. Huculske ženske niso tako lepe, kakor moški. Njih teška in neokusna obleka obstoji iz mnogih delov. Toliko bolj se pa Huculke prikupijo sè svojim milim petjem. Razširjajo se njih narodne pesni po vsej Galiciji in lahko bi jih napisal kdo mnogo debelih zvezkov.

Toliko o Rusinih, ki so najbolj ohranili svoj prvotni značaj.

liko milijonov ljudi na kraj propada, ne da bi imela najmanje zagotovljenje, da jedini nje mogoči zaveznik, Angleška, ne porabi najbližjega trenutka in se skrivno ne pogovori z Rusko in Avstro-Ogersko ne pusti popolno na cedilu. Da pa razume Angleška s svojimi zavezniki tako postopati, nam pove marsikatera stran v občnej povestnici.

Taka politika bi bila politika popolne zaslepljenosti in sicer zategadelj, ker bi nakopalo sovrastvo vseh neavstrijskih Slovanov do Avstrije. Uže denes se ima naša država zahvaliti svojim dunajskim in peštanskim časnikom, da postajajo Rusi, katerih železna hladnost je znana, celemu svetu, nervozni in sicer ne samo Rusi tako zvanega slovanofilskega smera, ampak celi ruski narod brez izjeme, kadarkoli sliši govoriti o Magjarih in Avstrijih. Ruski časopisi govore uže sedaj tako razjareno, da si jih ne upamo citirati; kaj bi se stoprav potem zgodilo, ko bi se vesti o avstrijskih terjatvah uresničile? — So li premislili, kaj delajo, če igrajo z ognjem? — Samo dve reči ste mogoči. Ali bi Ruska privolila, da bi Srbska, Bosna, Hercegovina, Črnagora in zapadna Bolgarska stopili z Avstrijo v zvezo na podlagi pogodbe; a to bi naredila le v največji potrebi in pri najbližji priliki bi gledala si zopet pridobiti, kar je na tak način zgubila, imajoč pri tem še to ugodnost, da bi Srbi in Bulgari postali odločni neprijatelji Avstrije. Ali bi pa Ruska ne privolila nesmiselnim terjatvam, katere proglašajo dunajski listi za avstrijske interese in potem bi se začela vojska, katera bi se nikakor ne vela za životne interese naše monarhije, ker ti bi se bili uže davnej dali zavarovati zasedenjem Bosne in Hercegovine, ampak vela bi se za neslišane pretenzije magjarskega plemena; vojska, katere nasledki za varnost in daljnjeje trajanje naše države bi se stoprav tedaj pokazali, kadar bi „davni prijatelji“ avstrijski, Nemška in Laška, pokazali svoj grozni obraz in prestopili svojo zdržljivost.

Zadnji čas je, da bi se mesto magjarskih raje poslušale želje avstrijskih slovanskih narodov. — Narodov, katerih zvestoba se ne gane. Kako tolažilne so pač za vsacega pravega avstrijskega domoljuba lojalne izjave tržaških in goriških Slovencev, katerih udanost je sam presviti monarh najglobočeje pohvalil. Znano je čitateljem „Slov. Naroda“, kakšno navdušenost za vladajočo habsburško rodovino se je kazala na letošnjem taboru na Goriškem.

Magjari naj premislijo: kaj bi si mogla Avstrija pridobiti s tako vojsko? Prepri. Kaj bi pa mogla zgubiti? Vse. Nasledki vojske, ki bi se vela v zvezi z Angleško bi bili popolno negotovi; tudi v najsrečnejšem slučaju, če bi avstrijsko-angleška koalicija zmagala, bi bila ta zmaga le začasna. Avstro Ogerska bi se s takim korakom zamerila slovaškemu svetu za vselej in Ruska, katere vede vojsko uže dve sto let s Turško, bila bi prisiljena, izbrati nov predmet za svojo svetovno delavnost.

More li to biti avstrijska politika, da bi se podala v vojsko, katera bi morala uničiti blagostanje njenega prebivalstva? More li to biti avstrijska politika, da bi postali tudi vsi ostali narodi poleg njenih mej njeni odločni sovražniki, mej tem, ko uže tako Nemška in Laška prežiti na najbližjo priložnost? Nikdar, to bi ne bila avstrijska politika, to bi ne bila politika razuma in državnega prospeha, ampak

bila bi — kakor pravijo „Národní Listy“ — hazardna in slepa politika. — S—n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. aprila.

Nek francoski dopisnik je te dni govoril z ogerskim ministrom Tiszom in poroča o tem v „Temps“. Magjar mu je rekel, da Avstro-Ogerska ne bode nikoli dovolila, da bi se v njenem sosedstvu kaka slovanska država naredila. V tem Magjari nečejo nič popustiti, misli Tisza. — To je vendar več kot cinično nesramno, da v državi minister tako govori, kjer živi polovico Slovanov! Vsak narod bi smel državo imeti, le Slovan ne!

Obe regnikolarni deputaciji zopet na *Dunaji* začenjajo svoje delo na podlogi podukov, kakor sta jih od večin svojih parlamentov in od vlad dobili. Ker pa ti poduki niso enaki, tudi nij upati velikega uspeha.

Mej *Magjari* so se vse opozicijske stranke te dni zložile v jedno. Nova stranka šteje 112 poslancev. Denes bode baje program te nove stranke izdelan. „Opozicijski ministerstvu Tiszinemu“ bode v programu, sicer pa ne vemo kaj še vse.

Vnanje države.

O *položnji* se more denes to reči, kar dozda: spreminljivo vreme. Denes kažejo telegrami zopet bolj na mir. Angleži se oborožujejo, a trdijo oficijalno, da ne želé vojske, celo protestirajo proti njej, da si v tistej sapi enoglasno potrjujejo adresu na kraljico, v katerej se jej zahvaljujejo za sklicanje rezervne vojske.

Mej tem pa Rus Gorčakov razpošilja spomenico na vlade, ki nam v celem svojem obsegu nij še znana, katera pa najbrž odbija golo negativno kritiko Salisburyjeve depeše o san štefanskem miru. Rus tu Angleže vpraša: kaj pa prav za prav hočete? Ker nij gotovo, ali Angleži in nemški judje z Magjari vred sa mi vedo ali ne vedo, kaj bi radi, zato smo na anglešk odgovor zelo radovedni. Cela stvar, depeše sem, depeše tja, pa kaže, da odločitve še ne bode tako brzo.

Italija lepo posnemlje Angleže in Andrassyja in terja od svojega parlamenta 20 milijonov kredita — od katerih milijonov jih je uže 17 izdanih za vojsko pod prejšnjim ministerstvom. Tiho pa gotovo se Italije za nekaj pripravlja.

Francoske dopolne volitve v zbornico, ki so bile 7. t. m. so zopet republiko bolj utrdile. Voljenih je bilo 12 republikancev, v treh okrajih so pa ožje volitve, pa tudi tam bodo republikanci zmagali skoro gotovo.

Iz *Rima* poročajo katoliški listi, da vsak dan več katoličanov prihaja tja iz vseh deželà poklonit se novemu papežu.

V Parizu pripovedujejo, da se je v *Ameriki* uže naredila družba, ki hoče večje in male vojne ladije, kaperje, oborožiti in bode v ruskem imenu angleške trgovske ladije uničevala, kadar do vojske pride mej Anglijo in Rusijo. Štiri oklopne ladije so baje uže gotove.

Iz *Indije* se piše, da Anglija tam nabira prostovoljce po vseh večjih mestih; angleško novinstvo v Indiji nij zadovoljno s tem, da je domačim indijskim novinarjem vzeta tiskovna svoboda, češ, zdaj bodo vsi sovražniki angleškega imena uže mislili, da se bojimo za svoje gospodstvo v Indiji.

Dopisi.

Od *Save* 8. aprila. [Izviren dopis.]

Javno življenje na Slovenskem je nekako mrtvo in želebiti bilo več živahnosti. Dosti je tega krivo nasprotstvo narodne stranke, ki dan za dnevom večje duševne ničle na dan spravlja in tako boj z ljudmi etablira, ki človeka, ki se je količkaj učil, ne mika posebno na torišče. Stari, bolj duhoviti rene-

gatje se starajo in pero jim pada iz rok, mlajši narastaj pa se notorično rekrutira le iz ljudij, ki se svojimi majhenimi duševnimi silami pri nasprotni stranki mesta najdejo in tam potem z vso svojo duševno revo nastopajo. V takih razmerah je težavno z replikami se baviti, in naši najboljši možje ne marajo pobijati ljudij, kojih reva se z jednim majhenim udarcem pobije na tla. Vse te boljše naše pisatelje vodi menda Schopenhauerjev rek: Dummköpfen gegenüber zeigt man am besten, dass man Verstand hat, wenn man mit ihnen gar nicht redet. To dela naše javno življenje jako mirno, — beim Teufel ist der Spiritus, das Pfligma ist geblieben. Človek, ki se v boj s kako našo nasprotno revo spusti, riskira, da ga pametnejši ljudje tudi za revico imajo. To je žalostno, in „butelj Tagblatt“ ljubljanski piši kar hčeš, jaz te pustim v miru, škoda za čas, mislijo si tudi mlajši slovenski pisatelji. Kakor pa je to opravičeno, hočem vendar, naj me ljudje sodijo, kakor jim drago, malo hojo z dopisnikom „ljubl. butlja“ iz Krškega z rapirom napraviti. Tedaj mali mož iz Krškega, ki si 20. marca v ljubljanskem „Tagblattu“ se g. Pfeiferja ter njegovega govora v državnem zboru o administrativnih c. kr. organih lotil, ven na menzuro! Ti praviš, da nisi uradnik c. kr. političnih krogov, temveč privatna osoba. To nij res, to je šema, ali dobra ta šema, vsaj me ne konfiscirajo. — Mene poznaš, zasledoval sem te uže večkrat pri tvojih, prav srčno smešnih skokih v „Tagblattu“, — jaz imam odprt vizir.

G. Pfeiferjev govor o administraciji je izvrsten in poslanec g. Pfeifer je z njim dokazal, da mu je malo več, nego navadna merica možjan. Z mirno resnobo, kakor je mej našimi poslanci, izven morebiti g. dr. Dominikuša, le g. Pfeiferju lastna, razvijal je ta govornik objektivno delovanje političnih organov, kazoč mesta, kjer so bolečine drž. organizma. Duhovito je g. Pfeifer opazoval delo in nehanje administrativnih organov in naznanjevajoč talent, podal je te opazke v govoru. O tem se ne da zgolj nič pravdati, majheni blondinus iz Krškega; g. Pfeifer je talentiran mož, pa je in za več glav proseza duševno tebe kritikarja, ki si revče v tem pogledu. Bom dokazal. Ti si jurist in kot dodelan jurist si nekje več let v neke pisarni bil in tam te tvoj šef tri ali vet let nij mogel v drugo rabiti, nego za mobilarne eksekutivne prošnje po „Schimmlu“, realne eksekutivne prošnje ti je le dal, če je opazil, da te sv. duh posebno obsenčuje. Dalje, ti si tudi v Krškem še v praksi in mož, tvoj šef, ti, ako si uže dolgo praktičen jurist, neusmiljeno tvoje koncepte riše. Pa kaj bom po tvojej revnej zgodovini blodil, ti sam praviš, pod šemo seveda, pa to nič ne dé, resnico govoriš: „wir massen uns zwar kein so ausbreitetes Verständniss über Sachen, die nicht unser Metier sind.“ Lepše se vendar ne more tvoja reva pokazati. Kacih 8 let mož uže v stvareh prakticira, o katerih še zdaj nema „ausbreitetes Verständniss“; ali nij to potem Hofer, pa ne Andreas! In tak révče se drzne g. Pfeiferju nasproti besede citirati: „was kein Verstand der Verständigen sieht, das übt in Einfalt ein kindlich Gemüth!“ Če mož še nij svoje plemenitosti devizo dal, tu jo ima, te g. Pfeiferju namenjene besede naj da z zlatimi črkami vtisniti v svoj grb in vsak ki bode njegovo prototipno bedasto lice (ne pet pametnih mislij na njegovem licu — usta

ravno taka kakor karpf) videl, bo opravičeno imel to devizo.

No vidite, tu je po gosp. Pfeiferju kritizirano nekovo osebo na Kranjskem svoje najboljše pero poslalo v boj, in kako je; — ali zamore človek veselje nad takim nasprotnikom imeti, ki uže na prvi hip vso nagoto pokaže ter mesta za udarce. Vsakako je gosp. Pfeifer boljšega kritika zaslužil, vsaj toliko pametnega žurnalista, ki obče priznanemu talentu talenta ne odrekuje. Takemu oslu osobno napaden g. Pfeifer sam res ne more odgovorjati, to bi morebiti ničli, na kojoj je vse pozabilo, pomagal do avanzma.

Na celo kritiko Pfeiferjevega govora dati repliko, bi predaleč in do konfiskacije vodilo, ker tu bi se govoriti moralo o političnih uradnikih, in tega naša cenzura kar ne malo ne dopušča, zraven našemu nasprotniku nasproti nij vredno; pa par neumnostij bom še vzel.

G. Pfeifer je v svojem govoru rekel, da je naša administracija potrebna reform; naš ženij si dela o tem take pojme, da g. Pfeiferju spodtikuje, da je rekel: „weg mit aller Verwaltung“. Brati ne ume človek! Naj se ga no kdo usmili ter ga naj par ur v tednu brati uči! Dalje pravi o slučaju, ob kojem je g. Pfeifer trdil, da je jeden c. k. okrajni glavar na Kranjskem volilnega moža vprašal, pod katero vlado, ali prusko, ali rusko raje pride, ker na obstanek Avstrije tako nij misliti: „wir haben eine zu gute Meinung von dem Patriotismus unserer Bezirkshauptleute, als dass wir einen derartigen Anwurf, den übrigens Herr Pfeifer auch nur vom Hörensagen weiss, für etwas anderes als Verleumdung halten können.“ Bolj nerodno in neumno pač nij mogoče koga zagovarjati! Prvič je neumnost, da na to stvar sploh spomni, drugič pove beseda „weiss“, da se o dotičnem glavarju res ta izrek kolportira, tretjič skuša ovreči Pfeiferjevo trditev s tem, da pravi, da on ne more, ker predobro o patrijotizmu c. k. glavarjev misli, to verjeti. Kdo mu neki nasprotno verjame. Ne vem, če tacega bebca z dobra najde, ker vsak si bo mislil, da g. Pfeifer brez dobre informacije reči ne bo v državnem zboru omenjal. G. Pfeifer je rekel, da je zmirom pripravljen, dotično osobo imenovati ter dokazati nepatrijotično govorjenje. Tu stoji mož Pfeifer in ti ga denuncijanta zoveš! To je pobalinsko. Veš, da se je stvar preiskavala, veš, da pri tej preiskavi g. Pfeifer reči nij dokazal? Ali ne veš, da si opravičen le tedaj o denuncijantu govoriti, kedar g. Pfeifer ne more dokazati! Za boga, ta kritikar je še neumnejši, kakor sem ga kedaj mislil! Najnevadnejši pojmi in mišljenje mu manjka. V možganih tacega bebca se tedaj prav lahko Krško kot: „die deutsche Stadt Gurkfeld“ suče in „deutsch gesinnte Gurkfelder“.

O Cene Klun, zakaj si tako hitro umrl, temu krškemu etnografu, ki ti tako grdo sramoto dela, bi še moral prej razjasniti, da se mesto, ki na slov. tleh stoji, kojega prebivalstvo, posebno pa rodno po velikej večini doma v familiji in na trgu izključljivo slovenski govori, na nikak način ne more zvati deutsche Stadt. Ali nimam prav, če sem trdil, da imam danes s čudno neumnim eksemplarem „nemske“ žurnalistike na Kranjskem opraviti! Ustavoverna stranka na Kranjskem, ali te nij sram, da nemaš boljših močij! To je pontenciran „bezirksberger“, kojega hoče — originalno — g.

Pfeiferju navezati. Bojim se močno, da bo ta mož to raso bezirksbergerjev po svetu preveč širil.

In kako se mu „grössenwahn“ širi, ko z dopadenjem pripoveduje, da je slov. ljudstvo na stališču, kjer mora imeti jerobe v pol. uradnikih. Ma lega plemstva na Kranjskem je mož sicer ud, ali na račun tega plemstva, ki še erkajoče v našem stoletju včasih spominjajoče se blaženih patrimonijalnih časov pobrca, kar je prav smešno demokratu videti, moramo to pobahanje s jerobstvom nad slov. ljudstvom dati ali v kljub temu je dokazalo moževe bedastoče, ker kar vsi pametni ljudje obžalujejo, kar ti kot sramotno za ljudstvo in čas smatrajo, je temu (res ne morem drugače reči) oslu povod, da pove: glej Pfeifer tu stoji ljudstvo, in „nos ta in ta“ mu stojimo na tilniku.

Dosti, dosti, zdaj imam pa tudi jaz, kojemu je pravi žurnalističen, ješev želodec, dosti; tu dopisnikova neumnost, že smešna nij več, tu se mi podaja kompletan butelj! Ljubi butelj Matevž, tega pa le v spiritus daj ter v svoj muzej, če umrje, ga zamoreš proti entreju 10 kr. ljudem kazati! S—c.

Iz Rojana 8. aprila. [Izviren dop.] Dalec od Adrije se vidi trobojnica, ki ponosno vihra na našem čitalniškem poslopju in priča, da so tu slovanska tla in slovansko morje, milo nas kliče k zabavam, katere se pod njenim krilom vrše. Tudi sinoči smo sijajen večer imeli, igrali ste se izvrstno dve veseloigri: „Srečkova prisega“ in „Pes in mačka“. Posebno pa moram prvo omeniti, pri kateri je gospodična Hakelnova sè svojim naravnim obnašanjem zopet pokazala, da je igralka, katere bi se na slovenskem odru moglo iskati. Naš znani France je kakor po navadi vzbudil veliko smeha, gospodična Kučkova je svojo nalogo popolnem dobro rešila, in res je, da ima Rojanska čitalnica igralne moči, na katere bi ponosna smela biti, za to pa gre v prvej vrsti vrlemu in marljivemu predsedniku g. Dolinarju in neutrudljivemu g. Volfu čast. Tombo a nam je dala lepe dobitke; pri njej je pa sreča samo lepemu spolu bila mila. Deklamaciji „Sloveniji“ in „Turjaška Rozamunda“ sta bili z ogromnimi „dobro“-klici zvršene. Konec veselice je bil ples, pri katerem so se naše krasotice do jutra zabavale.

Domače stvari.

— (Volitve v ljubljanski mestni zbor) III. razred se vrše uže jutri v petek zjutraj od 8. do 12. ure. Menimo, da nij treba onih volilcev, ki naš list imajo in beró, opominjati, da svojo domovinsko dolžnost gotovo izpolnijo. Naj pa naši ljudje tudi dobro pazijo, kakó bodo volili oni obrtniki, ki v narodne domače kroge največ prodajejo. Mi se moramo navaditi, da bode resnica postala: „svoji k svojim“, tuji pa naj bodo od tujcev podpirani.

— (Umrli) je v Ljubljani in okolici obče znani in mnogoiskani zdravnik stari Matej Finc predsinočnjem po daljšem bolehanji. Pokojni je bil 72 let star.

Tragedi.

9. aprila:

Pri **Kloza**: Kopriva iz Zagorja. — Schliber iz Gorenjskega. — Müller iz Sevnice. — Wörich, Lipper iz Celovca. — Baltazar iz Beljaka. — Moser iz Št. Vida.

Pri **Matičič**: Schipek iz Dunaja. — Röhthel iz Kočevja. — Topler iz Gradca. — Hainisch, Glas Tintner, Arns iz Dunaja.

